

2022

Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní III.

Tento projekt je financovaný z Európskeho sociálneho fondu.

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Obsah

Zoznam skratiek	3
Analýza a metodika „Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní“	4
1 Inštitút súťažných podkladov	5
2 Inštitút predpokladanej hodnoty zákazky.....	12
3 Bibliografia	24

Zoznam skratiek

kontrola	–	konanie o preskúmanie úkonov kontrolovaného
obstarávateľské subjekty	–	verejný obstarávateľ, obstarávateľ, osoba podľa § 8 zákona o verejnom obstarávaní
rada	–	Rada úradu pre verejné obstarávanie
úrad	–	Úrad pre verejné obstarávanie
zákon o verejnom obstarávaní	–	zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Analýza a metodika „Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní“

Zákon o verejnom obstarávaní upravuje zadávanie zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, zákaziek na poskytnutie služieb, súťaž návrhov, zadávanie koncesíí na stavebné práce, zadávanie koncesíí na služby a správu vo verejnom obstarávaní.

Zadaním zákazky rozumieme určenie podmienok, na základe ktorých má obstarávateľský subjekt záujem nakúpiť určité plnenie – tovar, stavebnú prácu alebo službu. Uvedené podmienky sú procesného charakteru, ktoré sa týkajú výberu zmluvného partnera – úspešného uchádzača, ako aj hmotného, týkajúceho sa konkrétnych vlastností plnenia.

Pri zadávaní zákaziek, koncesíí a pri súťaži návrhov je obstarávateľský subjekt povinný postupovať podľa zákona o verejnom obstarávaní a musí dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti (§ 10 ods. 1 a 2 zákona o verejnom obstarávaní).

Pri koncipovaní tretieho dokumentu z piatich plánovaných s názvom „Najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní“ sme vychádzali najmä z problematiky uvedenej v žiadostiach o interné metodické usmernenie. Zamerali sme sa na najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní pri dodržaní inštitútu súťažných podkladov a pri určovaní pravidiel výpočtu predpokladanej hodnoty zákazky.

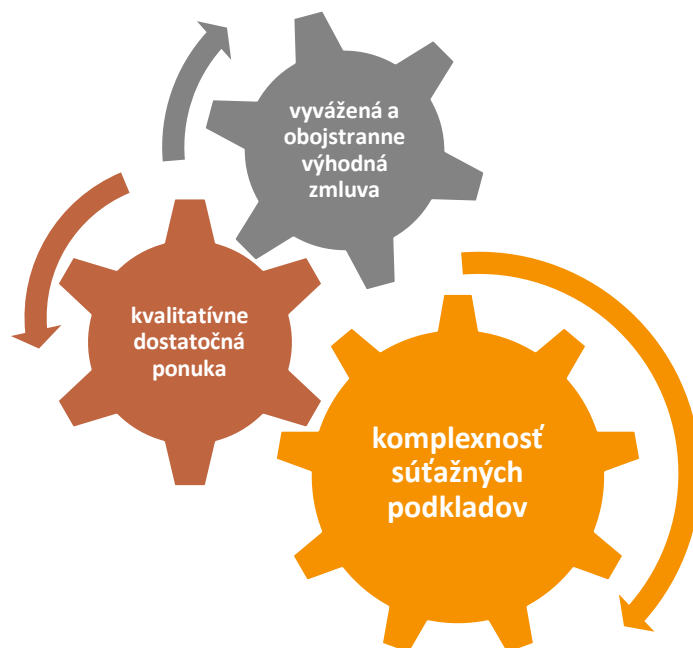
Tento výstup je vydaný v rámci realizácie národného projektu Zvyšovanie efektívnosti v oblasti verejného obstarávania na Slovensku financovaného z Operačného programu Efektívna verejná správa.

1 Inštitút súťažných podkladov

Na základe § 2 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, ktorý hovorí o základných pojmoch vo verejnom obstarávaní, súťažné podklady predstavujú časť dokumentov nevyhnutných na vytvorenie ponuky, návrhu alebo na preukázanie splnenia podmienok účasti v zmysle § 40 zákona o verejnom obstarávaní. Prípravu a tvorbu súťažných podkladov možno považovať za najdôležitejší z procesov prípravy verejného obstarávania. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že súťažné podklady predstavujú základný súbor nevyhnutných dokumentov celého procesu verejného obstarávania. V § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní je ustanovená komplexnosť súťažných podkladov, tzn. že by mali obsahovať všetky okolnosti, ktoré budú významné a nevyhnutné na vypracovanie ponuky a následne na plnenie zmluvy. **Dôsledne vypracované súťažné podklady sú jednou zo skálných podmienok na vypracovanie kvalitatívne dostatočnej ponuky a následné uzavretie proporcionálne a vzájomne výhodnej zmluvy.**

Počas prípravnej fáze verejného obstarávania, by mal obstarávateľský subjekt venovať náležitú pozornosť spracovaniu súťažných podkladov, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že nesie plnú zodpovednosť za správnosť a úplnosť údajov, ktoré sú v týchto dokumentoch obsiahnuté a zároveň predstavujú častý zdroj porušení zákona o verejnom obstarávaní. Zodpovedný prístup obstarávateľského subjektu k vypracovaniu súťažných podkladov by mal predznačovať navzájom porovnateľné ponuky.

V súvislosti s rozhodovacou praxou úradu pri výkone dohľadu nad dodržaním pravidiel zakotvených v zákone o verejnom obstarávaní, je dôležité upriamiť pozornosť na fakt, že **súťažné podklady by nemali byť v rozpore s textom oznámenia** o vyhlásení verejného obstarávania, resp. iných príslušných oznámení, napr. rozdielne lehoty, podmienky účasti, ak sú uvedené v súťažných podkladoch a iné.

Zákon o verejnom obstarávaní v § 42 ustanovuje, aby forma súťažných podkladov bola písomná a v kontexte § 20 zákona o verejnom obstarávaní umožňuje ich vyhotovenie v listinnej ako aj elektronickej podobe.

V zmysle § 64 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, obstarávateľský subjekt môže uviesť na svojom profile konkrétny odkaz na server, kde je uložená dokumentácia. Podľa § 43 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní obstarávateľský subjekt uverejní súťažné podklady, informatívny dokument, súťažné podmienky a koncesnú dokumentáciu v profile v deň uverejnenia oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania, resp. iných príslušných oznámení.

Nezabudni:

Zákon o verejnom obstarávaní ustanovuje v § 42 povinné obsahové náležitosti súťažných podkladov, pričom je na rozhodnutí obstarávateľského subjektu, či do súťažných podkladov uvedie aj iné informácie, ktoré nie sú ich povinnou náležitosťou.

1. vo všeobecnosti platí, že sůtažné podklady musia obsahovat:

- a. opis predmetu zákazky, kde hlavne z hľadiska technických požiadaviek je potrebné klásť dôraz na zohľadnenie dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím a zabezpečenie prístupu pre všetkých uchádzačov alebo záujemcov, ako aj všetkých podmienok vedúcich k čestnej hospodárskej súťaži,
- b. ak ide o obstaranie energeticky významného výrobku, určenie požiadaviek len na taký výrobok, ktorý spĺňa kritériá najvyššej kvality výkonnosti a patrí do najvyššej triedy energetickej účinnosti (zákon o verejnom obstarávaní precizuje v § 42 ods. 6 výnimky z tohto výpočtu),
- c. dokumentáciu, plány, fotografie, ak sú potrebné na vypracovanie ponuky,
- d. kritériá na vyhodnotenie ponúk spoločne s pravidlami na ich uplatnenie,
- e. pokyny na vypracovanie a predkladanie ponúk,
- f. návrh zmluvy alebo rámcovej dohody, obchodné podmienky (k právomoci úradu preskúmavať zmluvné podmienky návrhu zmluvy alebo rámcovej dohody, ktorá má byť výsledkom verejného obstarávania úrad vydal [výkladové stanovisko č. 3/2016](#)),
- g. požiadavku, aby úspešný uchádzač v zmluve, rámcovej dohode alebo koncesnej zmluve najneskôr v čase jej uzavretia uviedol údaje o všetkých známych subdodávateľoch, údaje o osobe oprávnenej konať za subdodávateľa (meno, priezvisko, adresa pobytu, dátum narodenia),
- h. požiadavku na prevod práv duševného vlastníctva, ak ich prevod obstarávateľský subjekt vyžaduje.

2. obstarávateľský subjekt môže do obsahu sůtažných podkladov zahrnúť aj napríklad:

- a. požiadavku na uvedenie podielu, ktorý majú v úmysle uchádzači zadať subdodávateľom (navrhovaných subdodávateľov, predmety

subdodávok), ďalej požiadavku, aby navrhovaný subdodávateľ spĺňal podmienky účasti týkajúce sa osobného postavenia a neexistovali u neho dôvody na vylúčenie v zmysle § 40 ods. 6 písm. a) až h) a ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní a preukázal to náležitými dokladmi,

- b. inštitút zábezpeky, ktorý umožňuje obstarávateľskému subjektu zabezpečiť a vynútiť si viazanosť ponúk jednotlivých uchádzačov,
- c. osobitné podmienky plnenia zmluvy prihládajúce najmä na ekonomický, sociálny a environmentálny prístup, resp. hľadisko.

[Rozhodnutie úradu č. 39-6000-2014-ON/403, 39-6000/2014-ON/404 zo dňa 6. 5. 2014](#)

Úrad vo veci námietok záujemcu proti podmienkam uvedeným v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a námietok navrhovateľa proti podmienkam uvedených v súťažných podkladoch vo verejnej súťaži vydal rozhodnutie, v ktorom uviedol, že **v prípade zákaziek na uskutočnenie stavebných prác, by obsahom súťažných podkladov mala byť projektová dokumentácia, ktorá jednoznačne vymedzí predmet zákazky**, pokiaľ ide o podrobnosti technicko-ekonomické, architektonického a výtvarného riešenia celej stavby, jeho materiálové, stavebno-technické, technologické, dispozičné a prevádzkové vlastnosti, vzhľad a štruktúru. **Neoddeliteľnou súčasťou projektovej dokumentácie pre zadanie stavby by mal byť súpis prác, doplnený o výkaz výmer, ktorého cieľom je vymedziť druh, kvalitu a množstvo prác, dodávok a ďalších služieb, ktoré sú potrebné na zhotovenie stavby.** Podkladom pre vypracovanie výkazu výmer je projektová dokumentácia stavby a konkrétne technické špecifikácie stavebných prác. **K uvedenému úrad uviedol, že samotný výkaz výmer nie je dostačujúci na vymedzenie predmetu zákazky, tak ako to obstarávateľský subjekt urobil v danom prípade.** Úrad sa stotožnil s tvrdením navrhovateľa, že len na základe doloženého výkazu

výmer, nie je možné určiť požiadavky obstarávateľského subjektu na predmet zákazky a záujemcovia tak nemôžu pri príprave ponúk objektívne a hospodárne vypočítať náklady spojené s realizáciou predmetu zákazky. Výkaz výmer je doplňujúci, resp. podporný dokument obsahujúci súbor položiek predmetných stavebných prác. Konanie obstarávateľského subjektu mohlo odradiť potenciálnych uchádzačov od účasti vo verejnom obstarávaní.

Rozhodnutie Rady úradu č. 6360-9000/2017 zo dňa 16. 5. 2017

Rada úradu ako druhostupňový orgán úradu v odvolacom konaní obstarávateľského subjektu zmenila prvostupňové rozhodnutie úradu vydané v kontrole na základe námietok záujemcu a konštatovala v rozhodnutí na základe odborného stanoviska, že **obstarávateľský subjekt pri niektorých položkách z výkazu výmer neposkytol záujemcovi všetky potrebné informácie na ich ocenenie, resp. vypracovanie ponuky.** Rada v rozhodnutí konštatovala, že pri predmetných položkách bolo potrebné, aby obstarávateľský subjekt v súťažných podkladoch konkretizoval množstvo a merné jednotky, resp. aby v súťažných podkladoch uviedol dostatočné informácie, aby z nich tieto údaje bolo možné vyčítať. V tejto súvislosti rada uviedla, že z § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, ako aj z princípu transparentnosti vyplýva, že obstarávateľský subjekt je povinný opísať predmet zákazky jednoznačne, úplne a nestranne, v dôsledku čoho je povinnosťou obstarávateľského subjektu poskytnúť správnu a úplnú dokumentáciu k predmetu obstarávanej zákazky, ktorej výsledkom budú navzájom porovnateľné ponuky. **Rada mala za to, že obstarávateľský subjekt mal v súťažných podkladoch konkretizovať všetky svoje požiadavky týkajúce sa predmetu zákazky, spôsobu tvorby a úpravy ceny, obchodných podmienok a ostatných podmienok, a teda súťažné podklady majú obsahovať všetky okolnosti a dokumenty, ktoré budú dôležité na plnenie zmluvy, ako aj vypracovanie ponuky.**

Za správnosť a úplnosť súťažných podkladov zodpovedá obstarávateľský subjekt, ktorý by mal disponovať dostatkom informácií o predmete zákazky a pozná svoje potreby. Súťažné podklady majú zároveň obsahovať dostatok informácií o predmete zákazky na to, aby záujemcovia mohli vypracovať svoje ponuky v súlade s požiadavkami obstarávateľského subjektu, vedeli stanoviť ponukovú cenu a vôbec sa rozhodnúť, či predložiť ponuku v predmetnom verejnom obstarávaní alebo nie. Obstarávateľský subjekt neposkytnutím potrebných informácií v súťažných podkladoch nedostatočne opísal predmet zákazky a teda postupoval v rozpore s § 42 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní ako aj princípom transparentnosti podľa § 10 ods. 2 tohto zákona. Po preskúmaní skutkového stavu, rada dospela k záveru, že odvolanie obstarávateľského subjektu nie je dôvodné.

[Rozhodnutie úradu č. 14889-6000/2016 zo dňa 15. 2. 2017, Rozhodnutie Rady úradu č. 5930-9000/2017 zo dňa 10. 4. 2017](#)

V ďalšom rozhodnutí úrad vo veci námietok navrhovateľa smerujúcich proti podmienkam uvedených v súťažných podkladoch alebo iných dokumentoch poskytnutých obstarávateľským subjektom v lehote na predkladanie ponúk vo verejnom obstarávaní uviedol, že **obstarávateľský subjekt je povinný opísať najmä predmet zákazky jednoznačne, úplne a nestranne a v súlade s princípmi verejného obstarávania, najmä princípom transparentnosti, primeranosti a nediskriminácie podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní. Technické požiadavky musia byť v zmysle § 42 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní určené tak, aby bol zabezpečený rovnaký prístup všetkých uchádzačov**

alebo záujemcov a hospodárska súťaž medzi nimi. Úrad mal so zreteľom na povinnosť jednoznačnosti, úplnosti a nestrannosti stanovenia opisu predmetu zákazky za to, že obstarávateľským subjektom stanovené požiadavky, ako aj ďalšie informácie uvedené v súťažných podkladoch a v ďalších súvisiacich dokumentoch, musia byť presné a zrozumiteľné, bez akýchkoľvek pochybností o ich obsahu a dôvodoch ich uvedenia. **Súlad opisu predmetu zákazky skrz technické požiadavky s princípmi verejného obstarávania je podľa úradu zabezpečený vtedy, ak sú technické požiadavky jasne čitateľné, neodrádzajú hospodárske subjekty od podania ponuky, nevýhodňujú určitý alebo určité hospodárske subjekty pred inými, sú proporcionálne k tomu, čo je cieľom verejného obstarávania, k zložitosti, veľkosti a technickej náročnosti zákazky a navzájom súvisia. Princíp transparentnosti rovnako vylučuje, aby existoval rozpor opisu predmetu zákazky s ďalšími informáciami poskytnutými uchádzačmi s cieľom riadneho vypracovania ponuky, či už v súťažných podkladoch alebo iných dokumentoch.** Úrad mal za to, že stanovený účel predmetnej súťaže sa musí odrážať v požiadavkách na predmet zákazky. Jednotlivé **požiadavky na predmet zákazky si v zmysle princípu transparentnosti nesmú odporovať, resp. sa navzájom vylučovať, či dokonca byť protichodné.** Inými slovami požiadavky na predmet zákazky musia napĺňať účel verejného obstarávania každá osobitne a súčasne musia tvoriť jednoliaty celok, ktorý je presným odrazom toho, prečo je verejné obstarávanie vyhlásené. **Úrad konštatoval, že požiadavka predloženia spôsobu realizácie požadovaných stavebných prác a ich častí podľa špecifikácií v súťažných podkladoch a podrobný opis realizácie stavby v súlade so stavebnou dokumentáciou,** ktorá tvorí prílohu súťažných podkladov vyjadrený upraveným nenaceneným výkazom výmer, v ktorom uchádzač uvedie ním navrhované plnenia označením výrobcu a typu ponúkaných stavebných materiálov alebo stavebných postupov či technológií, pričom sa požaduje, aby ponúknuté materiály, technológie,

postupy boli ekvivalentné (alebo lepšie v relevantných parametroch) k materiálom, technológiám a postupom, ktoré sú uvedené vo výkazoch výmer a stavebnej dokumentácii v prílohe súťažných podkladov **je požiadavkou, ktorá napĺňa účel verejného obstarávania, t. j. zhotovenia stavby.** Úrad v kontrole na základe námietok nezistil porušenie zákona o verejnom obstarávaní s možným vplyvom na výsledok verejného obstarávania, na ktorý poukazoval navrhovateľ vo svojich námietkach, na základe čoho vydal úrad rozhodnutie o zamietnutí námietok navrhovateľa. Navrhovateľ podal odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu úradu a následne rada ako druhostupňový orgán úradu vydala rozhodnutie, v ktorom sa v tejto súvislosti stotožnila s názorom úradu.

2 Inštitút predpokladanej hodnoty zákazky

Nevyhnutný predpoklad na stanovenie zákonného a zároveň vhodného postupu vo verejnom obstarávaní je určenie predpokladanej hodnoty zákazky. Čas venovaný určeniu predpokladanej hodnoty zákazky je kľúčový pre obstarávateľský subjekt a má význam a dopad na celý proces verejného obstarávania. Z uvedeného dôvodu je dôležité venovať stanoveniu predpokladanej hodnoty zákazky potrebný čas.

Problematika predpokladanej hodnoty zákazky je upravená v § 6 ods. 1 až 18 zákona o verejnom obstarávaní, pričom zákonodarca rozdelil tieto jednotlivé ustanovenia zákona podľa konkrétnych oblastí týkajúcich sa predpokladanej hodnoty zákazky, a to nasledovne:

- **spôsob a čas určenia** predpokladanej hodnoty zákazky (§ 6 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní),
- **výpočet** predpokladanej hodnoty zákazky (§ 6 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní),
- určenie predpokladanej hodnoty zákazky **v prípade prevádzkových jednotiek** (§ 6 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní),

- predpokladaná hodnota zákazky **rozdelenej na časti** (§ 6 ods. 4 a ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní),
- určenie predpokladanej hodnoty zákazky v prípade **lízingu, kúpy tovaru na splátky a prenájme tovaru** (§ 6 ods. 6 zákona o verejnom obstarávaní),
- určenie predpokladanej hodnoty zákazky **pri zákazke na dodanie tovaru na poskytnutie služby, ktorá sa pravidelne opakuje alebo obnovuje v dohodnutej dobe** (§ 6 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní),
- predpokladaná hodnota zákazky **pri poisťovacích, bankových, finančných službách a súťaži návrhov** (§ 6 ods. 8 zákona o verejnom obstarávaní)
- **zákazky bez určenia ceny** (§ 6 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní)
- predpokladaná hodnota zákazky pri **rámцovej dohode alebo dynamickom nákupnom systéme** (§ 6 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní),
- predpokladaná hodnota **v inovatívnom partnerstve** (§ 6 ods. 11 zákona o verejnom obstarávaní),
- predpokladaná hodnota **koncesie** (§ 6 ods. 12 až 14 zákona o verejnom obstarávaní),
- koncesia **rozdelená na niekoľko častí** (§ 6 ods. 15 zákona o verejnom obstarávaní),
- **zákaz účelového rozdelenia zákazky, koncesie alebo súťaže návrhov** (§ 6 ods. 16 zákona o verejnom obstarávaní),
- **uverejnenie predpokladanej hodnoty zákazky** obstarávateľským subjektom (§ 6 ods. 17 zákona o verejnom obstarávaní),
- **uchovávanie informácií a podkladov, na základe ktorých bola určená predpokladaná hodnota zákazky - dokumentačná povinnosť**

(§ 6 ods. 18 zákona o verejnom obstarávaní – porušenie ods. 17 a 18 je správnym deliktom podľa § 182 ods. 2 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní, za ktorý úrad môže uložiť pokutu v rozpätí od 500 do 30000 eur).

Otázka **platnosti** predpokladanej hodnoty zákazky je zakotvená v § 6 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní v poslednej vete: **„Predpokladaná hodnota zákazky je platná v čase odoslania oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania alebo oznámenia použitého ako výzva na súťaž na uverejnenie;** ak sa uverejnenie takého oznámenia nevyžaduje, predpokladaná hodnota je platná v čase začatia postupu zadávania zákazky.“

Z uvedeného vyplýva, že predpokladaná hodnota zákazky sa určuje pred vyhlásením verejného obstarávania s prihliadnutím na skutočnosť, aby bola predpokladaná hodnota zákazky čo najaktuálnejšia. Ak by došlo k veľkému časovému rozdielu medzi určením predpokladanej hodnoty zákazky a vyhlásením verejného obstarávania odporúčame aktualizovať údaje, na základe ktorých bola predpokladaná hodnota zákazky určená.

Stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky je jedna zo základných a aj najhlavnejších činností obstarávateľského subjektu v celom procese verejného obstarávania. Je to dôležitý úkon, ktorý musí verejný obstarávateľ vykonať ešte **pred vyhlásením verejného obstarávania**, nehľadiac na typ zákazky a dôležité je ju stanoviť vo vzťahu k podrobnému vymedzeniu predmetu zákazky, teda jeho opisu. Predpokladom na splnenie tejto povinnosti je znalosť toho, čo chce obstarávateľský subjekt prostredníctvom verejného obstarávania nadobudnúť – tzn. povahu a charakter plnenia vrátane jeho rozsahu a vlastností.

Na stanovenie „správneho“ postupu vo verejnom obstarávaní podľa aktuálne platných finančných limitov je podstatné určiť predpokladanú hodnotu zákazky na základe:

- údajov a informácií o zákazkách na rovnaký alebo porovnateľný predmet zákazky.

Ak nemá obstarávateľský subjekt takéto údaje k dispozícii, určí predpokladanú hodnotu zákazky na základe:

- 1) údajov získaných **prieskumom trhu** s požadovaným plnením, prípravou trhovou konzultáciou alebo
- 2) údajov získaných **iným spôsobom**.

Zákon o verejnom obstarávaní **prieskum trhu** taxatívne neupravuje ani nedefinuje. Skutočnosť, ako bude obstarávateľský subjekt prieskum trhu vykonávať, je v jeho kompetencii (napr. získavanie informácií pozorovaním, prostredníctvom dotazníkov, vyhľadávaním informácií na internete a pod.). Prieskum trhu by sa mal vykonávať v čo najbližšom termíne, ktorý je predpokladaný ako deň oznámenia o vyhlásení (zadaní) súťaže/zákazky, aby bol čo najaktuálnejší. V praxi sa často používajú prieskumy trhu formou oslovenia vybraných potenciálnych záujemcov. V prípade zákaziek spolufinancovaných z prostriedkov európskych štrukturálnych a investičných fondov by si mal obstarávateľský subjekt vždy overiť minimálny počet indikatívnych ponúk, ktoré sú z pohľadu európskych štrukturálnych a investičných fondov akceptovateľné.

(Príloha č. 1 nám môže slúžiť ako príklad prieskumu trhu pre účely určenia predpokladanej hodnoty zákazky)

Pod **pojem „iným spôsobom“** možno zahrnúť výber informácií z produktových katalógov, elektronických katalógov a pod. Uvedené je možné realizovať aj prostredníctvom prieskumu cenníkov, štatistických údajov o vývoji cien, sledovaním vývoja na komoditnom trhu, využívaním pomôcok na výpočet cien (tzv. konfigurátorov).

Predpokladaná hodnota zákazky v prípade stavebných prác sa najčastejšie určuje oceňovaním výkazu výmer projektantom podľa

cenníka stavebných prác. Predpokladanú hodnotu zákazky je možné určiť aj znaleckým posudkom.

Predpokladaná hodnota zákazky je v zásade odhadovaná cena plnenia odvodená z rovnakého alebo porovnateľného predmetu plnenia, ako je obstarávaný zákazkou, ktorú uvažuje obstarávateľský subjekt zadať v rámci plánovaného nákupu. Na účely zákona sa predpokladaná hodnota zákazky určuje vždy **ako cena bez dane z pridanej hodnoty** a to bez ohľadu na skutočnosť, či obstarávateľský subjekt je alebo nie je platcom DPH. Zákonodarca uvedené pravidlo nastavil z dôvodu, že verejné obstarávanie má celoeurópsky rozmer a úpravy výšky sadzby DPH je v jednotlivých štátoch rôzna.

Do predpokladanej hodnoty zákazky má obstarávateľský subjekt zahrnúť aj :

- hodnotu opakovaných plnení, ak sa plánujú zabezpečiť,
- všetky formy opcii a všetky obnovenia zákazky,
- ceny a odmeny, ktoré sa poskytnú uchádzačom alebo účastníkom súťaže návrhov,
- predpokladanú hodnotu tovaru alebo služieb, ktoré obstarávateľský subjekt poskytne v súvislosti so zákazkou na uskutočnenie stavebných prác, ak sú potrebné na uskutočnenie stavebných prác.

Do predpokladanej hodnoty zákazky je teda potrebné zahrnúť všetko, čo s predmetnou zákazkou ekonomicky alebo technicky súvisí alebo je od nej neoddeliteľné, a to v sumáre za celé obdobie, v ktorom sa má plnenie realizovať, vrátane opakovaného plnenia a vychádza z plánu verejného obstarávania obstarávateľského subjektu.

Predpokladanú hodnotu zákazky je potrebné stanoviť **v súlade so všetkými princípmi vo verejnom obstarávaní**, s dôrazom na princíp hospodárnosti, a to najmä tak, aby predpokladaná hodnota zákazky reálne odrážala podmienky trhu v danom čase. Pri určovaní predpokladanej hodnoty zákazky by mal obstarávateľský subjekt zohľadniť porovnateľnosť

povahy (charakteru) plnenia, kvalitatívnych podmienok dodania, ako aj jeho rozsahu.

Z § 6 ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že v prípade, ak výsledkom verejného obstarávania má byť **rámcová dohoda**, sa predpokladaná hodnota určí ako maximálna predpokladaná hodnota všetkých zákaziek, ktoré sa predpokladajú zadať počas platnosti tejto rámcovej dohody. **Podobné pravidlo platí aj v prípade dynamického nákupného systému.**

Nezabudni:

Predpokladaná hodnota zákazky sa určuje v súlade s § 6 zákona o verejnom obstarávaní, a to za každý samostatný predmet obstarávania v EUR bez DPH za obdobie trvania zmluvy.

Téma predpokladanej hodnoty zákazky v zákone priamo súvisí s problematikou upravujúcou **finančné limity** v § 5 zákona o verejnom obstarávaní. V závislosti od finančných limitov je zákazka **nadlimitná, podlimitná alebo s nízkou hodnotou** a to v závislosti od výšky predpokladanej hodnoty zákazky. Novelou zákona účinnou od 01.01.2019 bol zakotvený cieľ určenia predpokladanej hodnoty zákazky, ktorým je ustanovenie zákonných postupov obstarávania v závislosti od finančných limitov zákazky alebo koncesie. Predpokladaná hodnota zákazky by mala vychádzať z podkladov, ktoré majú dostatočnú výpovednú hodnotu vo vzťahu k reálnym trhovým cenám rovnakého alebo porovnateľného predmetu plnenia aktualizovaným **v čase vyhlásenia postupu zadávania zákazky, resp. začatia verejného obstarávania**, a to vo väzbe na zvolenie správneho postupu verejného obstarávania z hľadiska finančných limitov.

Úrad je podľa § 5 ods. 2 a 7 a § 120 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní splnomocnený na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa ustanovia finančné limity pre nadlimitnú zákazku na

dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služby, finančný limit pre nadlimitnú koncesiu a finančný limit pri súťaži návrhov. Od 01.01.2020 je účinná vyhláška č. 428/2019 Z. z. vydaná úradom, ustanovujúca tieto finančné limity, ktorá vychádza z nariadení Komisie Európskej únie.

Nezabudni:

Kompletné podklady, na základe ktorých bola stanovená predpokladaná hodnota zákazky, musia byť súčasťou dokumentácie k verejnému obstarávaniu, čo ustanovuje § 6 ods. 18 zákona o verejnom obstarávaní. Z tejto dokumentácie musí byť jasne a hodnoverne zrejmé ako bola predpokladaná hodnota zákazky určená.

[Rozhodnutie úradu č. 2369-6000/2021 zo dňa 20.05.2021](#)

V tomto prípade obstarávateľský subjekt svojím konaním porušil **§ 10 ods. 1** zákona, keď na obstaranie identifikovaných zákaziek č. 1, č. 2, č. 3, č. 4, č. 5 a č. 6 použil postupy pre zadávanie podlimitných zákaziek s využitím elektronického trhoviska a **súčasne postupoval v rozpore s § 6 ods. 16** zákona o verejnom obstarávaní, keď predmetnú zákazku na dodanie tovaru rozdelil a zvolil spôsob určenia jej predpokladanej hodnoty s cieľom znížiť predpokladanú hodnotu zákazky pod finančný limit prislúchajúci postupu pre zadávanie nadlimitných zákaziek, pričom toto porušenie malo vplyv na výsledok verejného obstarávania.

[Rozhodnutie úradu č. 10496-6000/2020 zo dňa 16.03.2021](#)

Úrad počas výkonu kontroly identifikoval porušenie **§ 6 ods. 1 a ods. 2 písm. a), § 10 ods. 1 a § 10 ods. 2** zákona o verejnom obstarávaní, konkrétne princíp transparentnosti, keď dotknutú zákazku nezadával postupom zadávania nadlimitnej zákazky podľa zákona o verejnom obstarávaní, a to v dôsledku nesprávneho stanovenia

predpokladanej hodnoty zákazky, ktoré malo za následok zníženie predpokladanej hodnoty zákazky pod finančný limit stanovený v § 5 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, pričom toto porušenie malo vplyv na výsledok verejného obstarávania.

[Rozhodnutie úradu č. 13850-6000/2020 zo dňa 21.07.2021](#)

V ďalšom prípade obstarávateľský subjekt konal v rozpore s **§ 10 ods. 1** zákona o verejnom obstarávaní, keď zákazku, ktorej výsledkom bolo uzavretie rámcovej zmluvy o výkone servisných služieb uzavretej medzi obstarávateľským subjektom a obchodnou spoločnosťou, nezačínal postupmi podľa zákona o verejnom obstarávaní, a to v dôsledku stanovenia predpokladanej hodnoty zákazky v rozpore s **§ 6 ods. 1** zákona o verejnom obstarávaní, čo malo za následok zníženie predpokladanej hodnoty zákazky pod finančný limit stanovený v § 5 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, pričom uvedené porušenie zákona o verejnom obstarávaní malo vplyv na výsledok verejného obstarávania.

[Rozhodnutie úradu č. 15594, 15595-6000/2020 zo dňa 04.03.2021](#)

V tomto prípade obstarávateľský subjekt **porušil § 10 ods. 1** zákona o verejnom obstarávaní, keď na obstaranie zákazky s názvom predmetu zákazky „Nákup technológie na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu“, ktorá bola vyhlásená na webovej stránke www.eks.sk dňa 30. 8. 2018 pod identifikátorom č. Z201836651, a zákazky s názvom predmetu zákazky „Nákup technológie na zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov“, ktorá bola vyhlásená na webovej stránke www.eks.sk dňa 30. 8. 2018 pod identifikátorom Z201836652, použil postupy pre zadávanie podlimitných zákaziek s využitím elektronického trhoviska a **súčasne postupoval aj v rozpore s § 6 ods. 16** zákona o verejnom obstarávaní, keď predmetnú zákazku na dodanie tovaru rozdelil a zvolil spôsob určenia jej predpokladanej

hodnoty s cieľom znížiť predpokladanú hodnotu zákazky pod finančný limit prislúchajúci postupu pre zadávanie nadlimitných zákaziek, pričom uvedené porušenia zákona mali vplyv na výsledok verejného obstarávania.

[Rozhodnutie úradu č. 9192-6000/2019, 11310-6000/2019 zo dňa 17. 04. 2020](#)

Úrad ďalej poukazuje na rozhodnutie, v ktorom obstarávateľský subjekt **porušil § 6** zákona o verejnom obstarávaní, čím sa súčasne dostal do rozporu s princípom transparentnosti podľa **§ 10 ods. 2** zákona o verejnom obstarávaní. Uvedeného porušenia sa obstarávateľský subjekt dopustil tým, že **neúplne a nejednoznačne vymedzil predmet zákazky, keď nevyčíslil hodnotu stravovania pre zamestnancov a zamestnaneckých benefitov, pričom zamestnanecké benefity ani obsahovo nevymedzil**, a tiež tým, že určil predpokladanú hodnotu zákazky len vo výške 66 300,- € bez DPH, bez toho aby do nej započítal ďalšie plnenia predpokladané zmluvou, a to najmä plnenia uvádzané v jej článku VI. „Benefity a stravovanie“, ktorých hodnotu nie je možné ku dňu vydania tejto výzvy presne určiť vzhľadom na to, že obstarávateľský subjekt zatiaľ na základe uvedenej zmluvy podľa ním poskytnutých informácií nepristúpil k plneniu.

[Rozhodnutie úradu č. 5922, 5924-6000/2019 zo dňa 02.10.2019](#)

Obstarávateľský subjekt svojím konaním porušil **§ 10 ods. 1 a § 10 ods. 2** zákona o verejnom obstarávaní, a to konkrétne princíp transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti, a súčasne obstarávateľský subjekt postupoval v rozpore s **§ 6 ods. 16** zákona o verejnom obstarávaní, a to konkrétne tým, že **uvedené zákazky zadával jednotlivo, i napriek časovej, miestnej, funkčnej a vecnej súvislosti stavebných prác obstarávaných v rámci uvedených zákaziek**, čo malo za následok

vyhnutie sa postupu pre zadávanie podlimitných zákaziek, pričom uvedené konanie malo vplyv na výsledok verejného obstarávania.

V nadväznosti na vyššie uvedené vybrané rozhodnutia a uvedené konštatovania úradu v rámci jeho rozhodovacej praxe možno konštatovať, že najčastejšie porušenia zákona o verejnom obstarávaní v súvislosti s predpokladanou hodnotou zákazky spočívali v tom, že obstarávateľské subjekty nesprávne určili predpokladanú hodnotu a to malo za následok, že použili nesprávny postup v procese verejného obstarávania. Častokrát takto konali v snahe vyhnúť sa ťažšiemu teda prísnejšiemu postupu zadávania zákaziek čo nie je v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Takéto porušenie je považované za jedno z najzávažnejších, za ktoré úrad ukladá pokutu podľa § 182 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní a to vo výške 5 % zmluvnej ceny.

Príloha č. 1

Prieskum trhu (pre účely určenia PHZ)

1. Identifikačné údaje:

Názov verejného obstarávateľa / obstarávateľa:

.....

Predmet / názov zákazky:

.....

Druh zákazky (tovary / služby / stavebné práce):

.....

2. Identifikovanie podkladov, na základe ktorých bol prieskum vykonaný:

a) zoznam oslovených dodávateľov :

Názov osloveného dodávateľa	Dátum oslovenia	Spôsob oslovenia	Prijatá ponuka: áno/nie

b) zoznam predložených ponúk:

Názov dodávateľa, ktorý predložil ponuku	Dátum predloženia	Suma ponuky relevantná pre určenie PHZ v EUR bez DPH	Poznámka

c) zoznam identifikovaných cenníkov/zmlúv/plnení:

Identifikácia zdroja údajov	Odkaz na internetovú stránku (ak relevantné)	Suma relevantná pre určenie PHZ v EUR bez DPH	Poznámka

d) iné relevantné podklady preukazujúce vykonanie prieskumu trhu:

3. Výsledná suma v rámci vyhodnotenia prieskumu trhu: [0,00] EUR bez DPH

Použité kritérium: (napr. najnižšia cena):

.....

Meno, funkcia a podpis zodpovednej osoby:

.....

Miesto a dátum vykonania prieskumu:

.....

Prílohy: (Uviesť a priložiť všetky prílohy vzťahujúce sa k určaniu PHZ.)

Na záver úrad odporúča obstarávateľským subjektom ako aj odbornej verejnosti **upriamiť pozornosť na odborné dokumenty** vydané úradom ([analýzy odboru dohľadu](#), [metodika zadávania zákaziek](#)) **ako aj školenia organizované úradom.**

3 Bibliografia

Úrad pre verejné obstarávanie. 2021. Analýzy odboru dohľadu. [Online] 2021. <https://www.uvo.gov.sk/informacny-servis/analyticke-vystupy/analyzy-odboru-dohladu-60f.html>.

—. **2018.** Princípy verejného obstarávania. [Online] 2018. <https://www.uvo.gov.sk/extdoc/871/Princ%C3%ADpy%20verejn%C3%A9ho%20obstar%C3%A1vania>.

—. **2021.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 2369-6000/2021. [Online] 2021. <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnuti-v-konani-o-preskumanie-ukonov-kontrolovaneho-podla-zakona-c-3432015-z-z/document/10395>.

—. **2021.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 10496-6000/2020. [Online] 2021. <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnuti-v-konani-o-preskumanie-ukonov-kontrolovaneho-podla-zakona-c-3432015-z-z/document/9990>.

—. Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 13850-6000/2020. [Online] <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnuti-v-konani-o-preskumanie-ukonov-kontrolovaneho-podla-zakona-c-3432015-z-z/document/10730>.

—. **2016.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 14889-6000/2016-ON. [Online] 2016. <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnuti-o-namietkach/document/693>.

—. **2020.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 15594, 15595-6000/2020. [Online] 2020. https://www.uvo.gov.sk/extdoc/3019/15594-15595-6000_2020-OD_3.

—. **2014.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 39-6000/2014-ON/403, 404. [Online] 2014.

<https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-o-námietkach/document/-9238>.

—. **2019.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 5922, 5924-6000/2019. [Online] 2019. <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-v-konaní-o-preskúmanie-úkonov-kontrolovaného-podľa-zákona-c-3432015-z-z/document/6338>.

—. **2019.** Rozhodnutie úradu v konaní o preskúmanie úkonov kontrolovaného č. 9192-6000/2019, 11310-6000/2019. [Online] 2019. https://www.uvo.gov.sk/extdoc/2670/9192-6000_2019-OD-6, 11310-6000_2019-OD-6.

—. **2017.** Rozhodnutie Rady úradu pre verejné obstarávanie č. 5930-9000/2017. [Online] 2017. https://www.uvo.gov.sk/app/Lists/file/row/955/col/col_5.

—. **2017.** Rozhodnutie Rady úradu pre verejné obstarávanie č. 6360-9000/2017. [Online] 2017. https://www.uvo.gov.sk/app/Lists/file/row/1019/col/col_5.

—. **2016.** Výkladové stanovisko úradu č. 3/2016. [Online] 2016. <https://www.uvo.gov.sk/legislativametodika-dohľad/výkladové-stanoviska-uradu/prehľad-výkladových-stanovisk/prehľad-výkladových-stanovisk-uradu-zakon-c-3432015-z-z-57f.html?id=370>.